

สรุปข่าวการประชุมมติคณะรัฐมนตรี
วันที่ 29 กันยายน 2569
ประเด็นเศรษฐกิจ และกระทรวงการคลัง

1. เรื่อง การขอเพิ่มเติมวงเงินโครงการสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปีและส่งเสริมการเพาะปลูกให้เหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่ ปีการผลิต 2568/69

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กษ.) เสนอ ดังนี้

1. อนุมัติเพิ่มกรอบวงเงินโครงการสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปีและส่งเสริมการเพาะปลูกให้เหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่ ปีการผลิต 2568/69 (โครงการฯ) จำนวน 1,545.98 ล้านบาท สำหรับจ่ายให้เกษตรกร 233,729 ครัวเรือน (ประกอบด้วย กลุ่มเป้าหมายเดิม จำนวน 120,206 ครัวเรือน และกลุ่มเป้าหมายใหม่ จำนวน 113,523 ครัวเรือน) โดยใช้เงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) สรรองจ่ายการดำเนินโครงการฯ เนื่องจากเป็นแหล่งเงินเดียวกันกับที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบไว้เดิมเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพในการดำเนินโครงการฯ ให้แล้วเสร็จตามเป้าหมาย

2. เห็นชอบให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทบทวนมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2568 (เรื่อง โครงการสนับสนุนเงินช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี ปี 2568 และโครงการสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปีและส่งเสริมการเพาะปลูก ให้เหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่ ปีการผลิต 2568/69) ในส่วนของรายละเอียดโครงการฯ ดังนี้

2.1 กลุ่มเป้าหมายเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ จากเดิม 4,630,000 ครัวเรือน เป็น 4,743,523 ครัวเรือน (ปรับเพิ่ม 113,523 ครัวเรือน) และประมาณการพื้นที่ได้รับสิทธิของเกษตรกร จากเดิม 36.77 ล้านไร่ เป็น 38.56 ล้านไร่ (ปรับเพิ่ม 1.79 ล้านไร่)

2.2 วงเงินโครงการฯ จากเดิม 37,906.20 ล้านบาท เป็น 39,452.18 ล้านบาท (ปรับเพิ่ม 1,545.98 ล้านบาท)

2.3 ระยะเวลาโครงการฯ จากเดิม สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2569 เป็นสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2569 โดยมีระยะเวลาจ่ายเงินหลังจากคณะรัฐมนตรีและคณะกรรมการ ธ.ก.ส. มีมติเห็นชอบให้ ธ.ก.ส. ดำเนินโครงการฯ จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2569

2.4 อัตราขาดเขตต้นทุนเงินให้ ธ.ก.ส. จากเดิม ใช้อัตราต้นทุนทางการเงินของธ.ก.ส. ประจำไตรมาส บวก 1 เป็น Cost of fund บวก 1 [ตามความเห็นของกระทรวงการคลัง (กค.)]

สาระสำคัญของเรื่อง

1. คณะรัฐมนตรีมีมติ (19 สิงหาคม 2568) อนุมัติตามความเห็นของสำนักงานงบประมาณ (สงป.) ดังนี้

1.1 อนุมัติยกเว้นการถือปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2566 (เรื่อง การจัดทำมาตรการ/โครงการเพื่อสนับสนุนหรือให้ความช่วยเหลือเกษตรกร) ในกรณีให้ทุกหน่วยงานหลักเกี่ยวข้องดำเนินการในลักษณะการให้เงินอุดหนุน ช่วยเหลือ ขดเชย หรือประกันราคาสินค้าเกษตรโดยตรงแก่เกษตรกร เฉพาะสินค้าข้าวสำหรับการดำเนินการมาตรการ/เพื่อสนับสนุนหรือให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและภาคเกษตร

ในโอกาสต่อไป เห็นควรให้ กษ. ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี (21 พฤศจิกายน 2566) ในการพิจารณาดำเนินมาตรการหรือโครงการในลักษณะที่เป็นการสนับสนุนการเพิ่มระดับผลิตภาพ (Productivity) ของภาคการเกษตร การพัฒนาภาคเกษตร ตลอดห่วงโซ่อุปทานอย่างเคร่งครัดเพื่อให้การดำเนินมาตรการและโครงการในการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่าในการใช้จ่ายงบประมาณ

1.2 เห็นชอบโครงการฯ และใช้เงินทุน ธ.ก.ส. สรรองจ่ายการดำเนินงานตามโครงการฯ ภายใต้กรอบวงเงิน 37,906.20 ล้านบาท และรัฐบาลรับภาระชดเชยอัตรา ต้นทุนเงินให้ ธ.ก.ส. ในอัตราต้นทุนทางการเงินของ ธ.ก.ส. ประจำปีไตรมาส บวก 1 โดยให้มีการปรับเปลี่ยนอัตราต้นทุนทางการเงินตามอัตราที่แท้จริงทุกไตรมาส เช่นเดียวกับการชดเชยโครงการประเภทเงินสำรองจ่ายโครงการอื่น ๆ ที่ผ่านมาของรัฐบาล ทั้งนี้ โครงการฯ มีรายละเอียดสรุปได้ ดังนี้

หัวข้อ	รายละเอียด	
วัตถุประสงค์	เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนและส่งเสริมให้เกษตรกรมีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพลดค่าใช้จ่ายในการเพาะปลูกข้าว รวมถึงสนับสนุนให้เกษตรกรมีแรงจูงใจในการพัฒนาประสิทธิภาพและคุณภาพของการผลิตข้าว	
กลุ่มเป้าหมาย	4.63 ล้านครัวเรือน และประมาณพื้นที่ได้รับสิทธิ 36.77 ล้านไร่	
วิธีการให้ความช่วยเหลือ	เกษตรกรจะได้รับเงินช่วยเหลือไร่ละ 1,000 บาท ครัวเรือนละไม่เกิน 10 ไร่หรือครัวเรือนละไม่เกิน 10,000 บาท โดย ธ.ก.ส. จะโอนเงินช่วยเหลือเข้าบัญชีเงินฝากของเกษตรกรที่ได้รับสิทธิโดยตรง	
ระยะเวลาดำเนินโครงการฯ	ตั้งแต่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ (19 สิงหาคม 2568) ถึงวันที่ 30 กันยายน 2569	
วงเงินโครงการฯ	37,906.20 ล้านบาท แบ่งเป็น	
	รายการ	วงเงิน (ล้านบาท)
	(1) วงเงินจ่ายขาดให้เกษตรกร (ประมาณการพื้นที่ได้รับสิทธิ 36.77 ล้านไร่)	36,772.52
	(2) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการรวม	1,133.68
	(2.1) ค่าชดเชยต้นทุนเงินโดยใช้อัตราชดเชยต้นทุนทางการเงินของ ธ.ก.ส. ประจำปีไตรมาส บวก 1 (ร้อยละ 3.02 ต่อปีซึ่งเป็นอัตรา ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2568 x วงเงิน 36,772.52 ล้านบาท)	1,110.53
	(2.2) ค่าบริหารจัดการโครงการ (5 บาทต่อครัวเรือน X 4.63 ล้านครัวเรือน)	23.15
รวมทั้งสิ้น		37,906.20
โดยค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นและเป็นภาระต่องบประมาณนั้น ให้ ธ.ก.ส. จัดทำแผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อเสนอขอรับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามความจำเป็นเหมาะสมและภาระค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงตามขั้นตอนต่อไป		

2. ภายหลังจากที่คณะรัฐมนตรีมีมติ (19 สิงหาคม 2568) ธ.ก.ส. ได้ดำเนินการโอนเงินให้แก่เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ แล้ว จำนวน 4,509,794 ครัวเรือน จากเป้าหมาย ที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบ 4,630,000 ครัวเรือน คงเหลือ 120,206 ครัวเรือน (เนื่องจากจำนวนเกษตรกรและวงเงินที่ใช้จ่ายจริงสูงกว่าที่ประมาณการไว้เดิม ทำให้กรอบวงเงินโครงการฯ ที่กำหนดไว้ไม่เพียงพอสำหรับการโอนเงินให้แก่เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ โดย ธ.ก.ส. ดำเนินการโอนเงินตามลำดับก่อนหลังของการขึ้นทะเบียนเกษตรกร) ประกอบกับกรมส่งเสริมการเกษตรได้ตรวจสอบข้อมูลการขึ้นทะเบียนเกษตรกรแล้วพบว่า มีเกษตรกรที่มีสิทธิได้รับการช่วยเหลือ ตามเงื่อนไขโครงการฯ เพิ่มเติมอีก 113,523 ครัวเรือน ทำให้มีเกษตรกรที่มีสิทธิตามโครงการฯ แต่ยังไม่ได้รับการช่วยเหลือรวมทั้งสิ้น 233,729 ครัวเรือน โดยมีสาเหตุสำคัญ ดังนี้

2.1 เกษตรกรรายเดิมมีการปรับพฤติกรรมของเกษตรกร (Behavioral Response) ในการบริหารจัดการพื้นที่เพื่อถือครองที่ดินเพิ่มขึ้นให้ครบจำนวน 10 ไร่ตามข้อกำหนดโครงการฯ ส่งผลให้พื้นที่ที่ได้รับสิทธิตามโครงการฯ เพิ่มขึ้นจากประมาณการเดิม

2.2 เกษตรกรรายใหม่ เกิดจากการแบ่งสัดส่วนกระจายการถือครองที่ดินไปยังลูกหลานหรือสมาชิกในครอบครัว และทำให้เกิดการแยกทะเบียนบ้านใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์เงื่อนไขการขึ้นทะเบียนเกษตรกรที่กำหนดให้ 1 ทะเบียนบ้าน สามารถขึ้นทะเบียนเกษตรกรได้เพียง 1 ครัวเรือน เพื่อให้ได้รับการช่วยเหลือตามที่โครงการฯ กำหนด

3. คณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ [รองนายกรัฐมนตรี (นางศุภจี สุธรรมพันธุ์) ได้รับมอบหมายจากนายกรัฐมนตรีให้เป็นประธานการประชุมแทนนายกรัฐมนตรี] ในคราวประชุมครั้งที่ 1/2569 เมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2569 ได้มีมติ ดังนี้

3.1 เห็นชอบการขยายกรอบวงเงินโครงการฯ โดยขอเพิ่มวงเงิน จากเดิม 37,906.20 ล้านบาท เพิ่มเป็น 39,753.16 ล้านบาท วงเงินส่วนต่าง 1,846.96 ล้านบาท สำหรับจ่ายให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าวที่เพิ่มขึ้น 233,729 ครัวเรือน โดยขอใช้เงินจาก ธ.ก.ส. ดำเนินการจ่ายการดำเนินโครงการฯ

3.2 มอบหมาย กษ. โดยกรมการข้าวจัดทำรายละเอียดข้อมูลที่หน่วยงานของรัฐต้องเสนอ เพื่อเสนอต่อ กค. พิจารณาให้ความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับมาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 และเสนอเรื่องต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการก่อนเสนอขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2568 (เรื่อง แนวทางการกำกับกำกับการดำเนินโครงการตามมาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561)

4. กค. ได้นำเสนอนายกรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบการขอเพิ่มเติมวงเงินโครงการฯ ตามมาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 แล้วโดยมีความเห็นเพิ่มเติม ดังนี้

4.1 เห็นควรให้ปรับลดกรอบวงเงินการขอรับการชดเชยงบประมาณจากรัฐบาล จากเดิม 1,846.96 ล้านบาท เป็น 1,545.98 ล้านบาท ซึ่งเป็นการปรับลดในส่วนของวงเงินชดเชยต้นทุนเงิน จากเดิม 1,164.83 ล้านบาท เป็น 863.85 ล้านบาท โดยใช้เกณฑ์ต้นทุนเงินในรูปของ Cost of Fund บวก 1 [แทนเกณฑ์ต้นทุนของเงินทุนถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (Weighted Average Cost of Capital: WACC) บวก 1] เพื่อให้สะท้อนภาระต้นทุนทางการเงินในการดำเนินโครงการที่แท้จริงของ ธ.ก.ส. ทั้งนี้ ขอให้ กษ. ดำเนินการเสนอโครงการดังกล่าว พร้อมทั้งจัดทำรายละเอียดข้อมูลที่หน่วยงานของรัฐต้องเสนอพร้อมกับการขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรีตามมาตรา 27 และมาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 เพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

4.2 ในการดำเนินโครงการดังกล่าว ให้ ธ.ก.ส. จัดทำบัญชีแยกต่างหากจากบัญชีการดำเนินงานทั่วไป และเห็นควรให้ ธ.ก.ส. หรือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องถึงความจำเป็นในการขอค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการถูกปรับลดวงเงินงบประมาณลงจากที่ ธ.ก.ส. เสนอมาเป็นส่วนหนึ่งในการปรับตัวชี้วัดทางการเงินที่เกี่ยวข้องตามบันทึกข้อตกลงการประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจ เพื่อบวกกลับเป็นรายได้ทางบัญชีสำหรับการคำนวณการจัดสรรกำไรสุทธิต่อไป

4.3 ขอให้ ธ.ก.ส. ร่วมกับ กษ. ดำเนินการเสนอรายงานผลการดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมายและผลสัมฤทธิ์ตามบทบัญญัติในมาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 และเห็นควรให้ กษ. ถือปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2568 ที่กำหนดให้ “การดำเนินโครงการตามมาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 กระทำได้เฉพาะกรณีที่ไม่ได้เป็นการดำเนินการที่มีลักษณะเป็นการมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐให้เงินอุดหนุน ช่วยเหลือ ชดเชย หรือประกันราคาสินค้าเกษตรโดยตรงแก่เกษตรกร” ในอนาคตอย่างเคร่งครัดด้วย ทั้งนี้ หาก กษ. พิจารณาแล้ว ยังเห็นควรให้มีการให้เงินอุดหนุนแก่เกษตรกรอยู่ ขอให้ดำเนินการขอรับจัดสรรเงินจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรืองบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นและควรพิจารณากำหนดเงื่อนไขโครงการเพื่อสนับสนุนการยกระดับประสิทธิภาพการเพาะปลูกและ/หรือการเปลี่ยนผ่านสู่เศรษฐกิจสีเขียว รวมถึงเงื่อนไขโครงการเพื่อป้องกันปัญหาการใช้กลยุทธ์แยกครัวเรือนในการขึ้นทะเบียนเกษตรกรเพื่อให้ได้รับเงินอุดหนุนเพิ่มขึ้นด้วย

5. เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวที่มีสิทธิตามโครงการฯ ให้ได้รับเงินช่วยเหลือจำนวน 233,729 ครัวเรือน กษ. จึงมีความจำเป็นต้องขอทบทวนมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2568 (เรื่อง โครงการสนับสนุนเงินช่วยเหลือเกษตรกร ผู้ปลูกข้าวนาปรัง ปี 2568 และโครงการสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปีและส่งเสริมการเพาะปลูกให้เหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่ ปีการผลิต 2568/69) ในส่วนของรายละเอียดโครงการฯ ดังนี้

หลักเกณฑ์ และเงื่อนไข	รายละเอียด	
	ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2569	ข้อเสนอในครั้งนี้
กลุ่มเป้าหมาย	เกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี ปีการผลิต 2568/69 ที่ขึ้นทะเบียนกับกรมส่งเสริมการเกษตร	
	- เกษตรกร 4.63 ล้านครัวเรือน - ประมาณพื้นที่ได้รับสิทธิ 36.77 ล้านไร่	- เกษตรกร 4.74 ล้านครัวเรือน (ปรับเพิ่ม 0.11 ล้านครัวเรือน) - ประมาณพื้นที่ได้รับสิทธิ 38.56 ล้านไร่ (ปรับเพิ่ม 1.79 ล้านไร่)
วงเงิน งบประมาณ โครงการฯ	วงเงินรวม 37,906.20 ล้านบาท จำแนกเป็น	
	หน่วย : ล้านบาท	
	รายการ	วงเงิน
	(1) วงเงินจ่ายขาดให้เกษตรกร (พื้นที่ได้รับสิทธิ 36.77 ล้านไร่ x 1,000 บาทต่อไร่)	36,772.52

	(2) ค่าใช้จ่าย ในการดำเนินการรวม (2.1) ค่าชดเชย ต้นทุนเงิน โดยใช้อัตราชดเชย ต้นทุนทางการเงินของ ธ.ก.ส. ประจำไตรมาสบวก 1 (วงเงิน 36,772.52 ล้านบาท × ร้อยละ 3.02 ต่อปี ซึ่งเป็นอัตรา ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2568) (2.2) ค่าบริหารจัดการ โครงการ (5 บาทต่อครัวเรือน × 4.63 ล้านครัวเรือน)	1,133.68 1,110.53 23.15		(2) ค่าใช้จ่าย ในการดำเนินการรวม (2.1) ค่าชดเชย ต้นทุนเงิน โดยใช้อัตรา Cost of fund บวก 1 (วงเงิน 38,564.58 ล้านบาท × ร้อยละ 2.24 ต่อปี ซึ่งเป็น อัตรา ณ เดือนพฤษภาคม 2569) (2.2) ค่าบริหารจัดการ โครงการ (5 บาทต่อครัวเรือน × 4.74 ล้านครัวเรือน)	887.60 863.85 23.75
	รวมทั้งสิ้น	37,906.20		รวมทั้งสิ้น	39,452.18
ระยะเวลา โครงการ	- ระยะเวลาโครงการฯ ตั้งแต่คณะรัฐมนตรี มีมติเห็นชอบ (19 สิงหาคม 2568) ถึงวันที่ 30 กันยายน 2569			- ระยะเวลาโครงการฯ ตั้งแต่คณะรัฐมนตรี มีมติเห็นชอบ (19 สิงหาคม 2568) ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2569	

หมายเหตุ : เจื่อนไขอื่นๆ ให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2568

6. กษ. ได้จัดทำรายละเอียดข้อมูลที่หน่วยงานรัฐต้องเสนอพร้อมกับการขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรี
ตามมาตรา 27 และมาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ
พ.ศ. 2561 เรียบร้อยแล้ว

จัดทำโดย สำนักงานคลังจังหวัดเชียงราย
ที่มา : www.thaigov.go.th